

**Commentariorvm, Ac Dispvationvm In Primam Partem
Sancti Thomæ Tomvs ...**

Complectens ad viginti sex Quæstiones priores, centum & septem
Disputationes in Capita diuisas

Vázquez, Gabriel

Antverpiæ, 1621

Duæ oppositæ sententiæ. c. 1.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80983](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80983)

quam iam illarum cognitionem: in quo videtur fecutus Arist. Doctrinam, de qua disp. 86. dicemus.

Deinde idem Magister, & Episcopus Luteni interpretantur Hieron. vt neget eodem modo Deum curam gerere rerum miniarum, videlicet deputando illis Angelum, præcepta etiam imponendo, & designando præmia, sicut habet curam hominum, hoc modo explicat etiam Hieronymum Hugo de S. Vidore in summam sententiarum tractatu 1. cap. 12. vbi etiam præcedentis expositionis meminit. Mihi tamen non admodum probatur expositio, siquidem verba Hieron. aliud manifeste indicant, vel legenti constare potest, & earum rerum miniarum generalem solum concedit notitiam, & providentiam: sed non propterea Hieronymi sententia in hoc loco veritatem Catholicam labefactare debet. Habemus quoque pro ea ipsius testimonium manifestum in cap. 10. Matth. vbi explicans illud: Nunc duo passeres assere veniunt, &c. ait, Si parua animalia absque Deo auctore non decidunt, & in omnibus semper est providentia, & quæ in his peritura sunt, sine Dei voluntate non pereunt. vos qui æterni estis, non timere debetis, quod absque Dei voluntate providentia?

DISPUTATIO LX.

An Deus res omnes cognoscat in seipso.

Due oppositæ sententiæ. cap. 1.

Deum non videre creaturas omnes in seipso tanquam in causa, probabilior opinio est. cap. 2.

Deum in se tanquam in speculo creaturas videre. cap. 3.

Soluntur argumenta primæ, & secundæ sententiæ. cap. 4.

CAPVT I.

Due oppositæ sententiæ.

DOCTRINAM vtriusque art. præcedentis hac vnica disputatione enotare curabimus: namque ex modo, quo Deus cognoscit res creatas, facile colligere licebit, an omnes sigillatim secundum proprias ipsarum rationes cognoscat.

Circa modum vero, quo Deus res alias cognoscit, de quo art. 5. agitur varie sunt sententiæ Theologorum, prima est Gabrielis in 1. d. 35. artic. 2. concl. 1. & Okami in eadem d. quæst. 3. Aureoli, vt est apud Capreol. eadem d. 35. q. 2. art. 1. in argum. contra conclusionem, qui affirmant, creaturas à Deo ita proxime in seipsis videri, vt eas non videat in sua essentia, tanquam in obiecto primario prius viso, quæ opinio colligi videtur ex Scoti in 1. d. 35. q. 1. §. Ad ista, in medio illius, vbi primum docet, intellectum diuinum per suam essentiam constitui in actu primo ad intelligendum non tantum suam essentiam, sed etiam creaturas omnes. Asserit deinde, Deum actu veluti secundo intelligere seipsum, & alia: & quamuis in eius doctrina primum obiectum intellectus diuini sit eius essentia, vt infra disp. 143. referemus: nusquam tamen docet essentiam diuinam ita primo cognosci, vt in ea tanquam in obiecto primario prius cognito creaturæ videantur, sed sicut dicit intellectum, Dei per essentiam suam constitui in actu primo ad sui, & aliarum rerum cognitionem: ita docet, in actu secundo se, & omnia alia cognoscere, nec vnum prius alio.

Hæc opinio probatur primum, Creaturæ non sunt in Deo secundum proprias rationes formales, ergo nec in ipso videri possunt secundum illas: hic enim agimus de cognitione creaturarum secundum proprias earum rationes, non quatenus

in Deo dicuntur esse ipse Deus, vt disp. 51. explicatum est: præterea si creaturæ viderentur, vt sunt in Deo non viderentur distincte, cum enim aliquid in alio videatur distincte cognosci non possit: sed Deus distincte, & secundum proprias rationes sigillatim eas cognoscit, ergo non in se, sed in ipsis eas videt.

Secunda opinio est Dur. in 1. d. 35. q. 2. in corp. ad 2. Tho. de Argem. q. 1. maxime vero concl. 4. Capreol. q. 1. in 1. concl. 1. & 2. Caiet. & recentiorum in hoc art. aliter, Deum in seipso, tanquam in primario obiecto prius cognito cognoscere omnes creaturas distincte, & proprio conceptu secundum rationes proprias ipsarum: cum dicunt, tanquam, in obiecto prius cognito, significant essentiam diuinam non solum esse quasi speciem ad eliciendam visionem creaturarum; verum etiam esse primum obiectum, in quo prius cognito creaturæ videntur. Deinde, cum addunt, hoc modo à Deo creaturas cognosci secundum proprias ipsarum rationes, plane intelligant, non solum cognosci, quatenus in ipso Deo existentes, dicuntur esse ipse Deus, vt supra dicebamus sed etiam secundum rationes creatas, quibus à Deo distinguuntur, cognosci.

Explicant deinde amplius hanc sententiam Durand. & Caiet. hoc modo, creaturæ dicuntur cognosci in Deo, quia sunt in eius essentia sicut in causa eminentiori quadam ratione vnitæ, ita tamen, ac si distincte continerentur, vt in ea distincte, & perfecte cognoscantur: quare dicunt non cognosci in Deo tanquam in speculo solum, aut speculo, sed etiam tanquam in obiecto prius cognito. In hanc sententiam refertur solet S. Thom. in hac art. 5. & 1. contra gentes c. 53. Aggidius in 1. d. 35. q. 2. Alex. 1. p. q. 1. in 2. art. 1. Henric. quodlib. 9. q. 2. qui asserunt Deum in seipso creaturas cognoscere, non in ipsis.

Hæc opinio probatur primo ex Dionys. 7. de diuinis nomin. post medium, vbi non solum docet, Deum in seipso creaturas cognoscere, sed etiam eas in seipso, tanquam in causa, & per causam intelligere. Secundo, quia Aug. lib. 8. q. 46. ait, Deum nihil extra se intueri. Tercio ratione probatur, nam si Deus cognoscit cetera omnia, non ex eo, quod seipsum cognoscat tanquam primum obiectum, sequitur, seipsum non comprehendere: quoniam hac sola ratione diximus, disp. 53. c. 4. Deum à Beatis non comprehendendi, quia non possunt ita Deum videre, vt ex vi visionis, qua ipsum vident, cetera creata, quæ ad ipsum quodammodo pertinent, valeant intueri: quare etiam si videret Beatus ipsum Deum, & omnia creata affunde, quam ex ipso Deo prius cognito, non diceretur in nostra opinione Deum comprehendere: ergo vt Deus seipsum comprehendat, opus est Deum videre seipsum; & ex vi huius visionis cetera omnia: aut necesse est, vt in eadem in aliquam ex his sententijs, quas in ea disp. ex professo impugnauimus. Quarto, si nihil obest, quo minus Deus seipsum, & creaturas in seipso hoc modo cognoscat, non debemus ei hoc denegare, cum videatur perfectissimus modus cognoscendi, nimirum effectum in perfectissima causa, in qua multo perfectioni mod. est, quam in seipso.

CAPVT II.

Deum non videre creaturas omnes in seipso, tanquam in causa probabilior opinio est.

EGO quidem arbitror, Deum in sua ipsius essentia res omnes creatas intueri, diuerso tamen

Probatur secundum.

Secunda sententia, Durand. Argem. Cap. eol. Caietan.

S. Thom. Aggidius, Alexand. Henric.

Dionys. Probatur primo.

Secunda, August. Tercio.

Quarto confirmatur.

Secunda expositio non placet.

Hugo, Viti.

Matth. 10. Testimonium Hieron. pro veritate Caiet.

Prima sententia, Gabriel, Okam, Aureol.

Scotus.

Probatur primo.